

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11, fax (68) 325 37 45
e-mail sekretariat.zgora@lwcz.pl
www.lwcz.pl

Zielona Góra, 26-03-2024

ZN.5142.7.2024[Trze]

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Chrystusa Króla
ul. Parkowa 14
68-219 Tuplice

DECYZJA

Na podstawie art. 91 ust. 4 pkt. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1, art. 36 ust. 3, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, t.j. ze zm.) oraz § 13 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81, t. j.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 t.j. ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. Chrystusa Króla w Tuplicach,

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

prowadzenie robót budowlanych przy zabytkowej **wieży bramnej przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Dębince, gm. Trzebień**, wpisanej do rejestru zabytków pod nr 1246, w następującym zakresie:

Roboty budowlane należy prowadzić pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, przy czym imię, nazwisko, adres oraz dokumenty potwierdzające posiadane doświadczenie zgodnie z art. 37a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osoby sprawującej nadzór konserwatorski nad inwestycją należy wskazać przed przystąpieniem do realizacji prac.

Przed przystąpieniem do prac należy zabezpieczyć dzwon wraz jarzmem, kiosk na mechanizm zegarowy oraz inne elementy historycznego wyposażenia zgromadzone we wnętrzu wieży.

1. naprawa spękań murów poprzez montaż podwójnych ściągów stalowych pod stropem każdej kondygnacji zakotwiczonych w ścianie wschodniej i zachodniej oraz przemurowanie murów w miejscach spękań,

Przemurowanie należy wykonać z budulca analogicznego do historycznego (cegła, kamień) z odtworzeniem układu budulca (wiązania muru).

Zakres i sposób przemurowania należy uzgodnić z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zu Zgodnie
20 mm
Stach Bm

PARAFIA RZYMSKO-KAT.
p.w. CHRYSZTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14, P (68) 3757 056
68-219 TUPPLICE

2. usunięcie wtórnych, zniszczonych tynków oraz spoin na elewacjach oraz dolnych partiach przejazdu bramnego,

Usuwanie należy wykonywać przy udziale osoby pełniącej inwestorski nadzór konserwatorski. Po wykonaniu ww. prac należy zawiadomić LWKZ w celu przeprowadzenia oględzin wieży.

3. oczyszczenie elewacji z pyłu, brudu, resztek farb i cementowych narzutów,
Oczyszczanie należy przeprowadzić metodą wybraną na podstawie prób czyszczenia, po uzgodnieniu z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4. odsolenie z murów,
Metodę należy ustalić z osobą pełniącą inwestorski nadzór konserwatorski i przedstawić do akceptacji Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5. wzmocnienie i zabezpieczenie tynków historycznych preparatem krzemoorganicznym,

6. rekonstrukcja murowanego laskowania w otworze okna zachodniego,
Przed przystąpieniem do rekonstrukcji osoba pełniąca inwestorski nadzór konserwatorski winna rozpoznać miejsca po historycznym wymurowaniu laskowania i przedstawić w formie pisemnej Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

7. tynkowanie elewacji oraz uzupełnienie tynków na ścianach w przejeździe bramnym,
Należy wykonać próby fakturowe oraz sposób zatarcia i przedstawić je Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

8. odtworzenie i naprawa istniejącego detalu architektonicznego, w oparciu o szablony wykonane z oryginału, z zastosowaniem zapraw sztukatorskich, wraz z odtworzeniem elementów brakujących,

Należy wykonać próby formy, kształtu oraz sposób zatarcia i przedstawić je Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

9. malowanie elewacji i detalu architektonicznego oraz ścian przejazdu bramnego farbami, wg. wzornika Keim Exclusiv:

- elewacja – 9033,
- detale architektoniczne – 9038,
- kondygnacja przyziemia wewnątrz budynku – 9038,

Przed przystąpieniem do malowania należy przeprowadzić próby kolorystyczne w tym wariant w technice laserunkowej o formacie nie mniejszym niż 0,5 m² i przedstawić Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

10. naprawa, uzupełnienie i wymiana zniszczonych elementów drewnianych schodów i podestów deskowych,

Zakres prac należy przedstawić w formie dokumentacji fotograficznej i opisowej Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

11. impregnacja konstrukcji więźby dachowej środkiem grzybo- i owadobójczym oraz przeciwogniowym,

Impregnację należy wykonać środkiem bezbarwnym.

12. zabezpieczenie antykorozyjne i malowanie współczesnej bramy wjazdowej,

13. wykonanie i założenie deskowych okiennic,

Projekt techniczny, zawierający rysunek konstrukcji, formy oraz sposób montażu, należy przedstawić Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

14. naprawa instalacji odgromowej,

15. montaż obróbek blacharskich oraz orynnowania z blachy cynkowej,

*za zgodni
zawmian
y herbant*

PARAFIA RZYM.-KAT.
p.w. CHRYSTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14. ☎ (68) 3757 056
68-219 TUPLICE

Formę orygowania i rzygaczy należy przedstawić je Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków celem akceptacji.

16. usunięcie wylewki betonowej w przyziemiu wieży,
Podczas prac ziemnych oraz ingerencji w warstwy posadzkowe i nawierzchniowe należy zapewnić badania archeologiczne, których zakres i rodzaj ustali Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Po skuciu wylewki betonowej należy przeprowadzić oględziny w celu określenia dalszego postępowania.

Wyżej wymienione prace prowadzone będą zgodnie z projektem opracowanym przez inż. Włodzimierza Danielczaka w marcu 2024 r.

Termin ważności pozwolenia: 31.12.2028 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 13 wyżej cyt. Rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez Inwestora następującego obowiązku:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu robót,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- prowadzenia robót budowlanych pod **nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki**, przy czym imię, nazwisko, adres oraz dokumenty potwierdzające posiadane doświadczenie osoby sprawującej nadzór konserwatorski nad inwestycją należy wskazać przed przystąpieniem do realizacji prac,
- zapewnienia badań archeologicznych, których zakres i rodzaj w myśl art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ustala Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Inwestor przed rozpoczęciem prac winien uzyskać pozwolenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie badań archeologicznych w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy,

Pozwolenie należy uzyskać co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem inwestycji.

- kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby posiadające kwalifikacje o których mowa w art. 37 c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: robotami budowlanymi kieruje albo nadzór inwestorski wykonuje, przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru osoba, która posiada uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz która przez co najmniej 18 miesięcy brała udział w robotach budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury,

*Zw. Zgodzi
Zozmian
Arel Am*

PARAFIA RZYM.-KAT.
p.w. CHRYSTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14. ☎(68) 3757 056
68-219 TUPLICE

- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych, a w toku robót budowlanych na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
 - imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej robotami przy zabytku albo wykonującej nadzór inwestorski,
 - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37c ustawy,
 - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych robót budowlanych oraz prac konserwatorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- podjęcia innych działań określonych w sentencji niniejszej decyzji, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

u z a s a d n i e

W związku z wnioskiem złożonym przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Chrystusa Króla w Tuplicach, wszczęte zostało postępowanie administracyjne w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku – wieży bramnej przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Dębince, gm. Trzebiel, polegających m.in. na naprawie murów i konstrukcji wieży.

Ww. wieża bramna jest wpisana do rejestru zabytków pod nr 1246 decyzją z dnia 28 września 1964 r. Zabytek podlega ochronie prawnej na podstawie art. 6 p. 1 lit c oraz art. 7 p. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Wieża kościelna w Dębince wzniesiona została najpewniej przed końcem drugiej dekady XVI wieku, przed reformacją kościoła na świątynię luterańską. Wieża przeszła prace remontowe w 1618 i 1794 roku. W latach 70. XX w tynki pokryto warstwą cementu oraz wymieniono drewnianą kratę bramy na metalową. W 2014 roku przeprowadzono badania stratygraficzne nawarstwień tynkarskich i malarskich na elewacjach wieży bramnej.

Wieża wzniesiona została na rzucie zbliżonym do kwadratu, z kamienia polnego, rudy darniowej oraz cegieł. Elewacje są otynkowane tynkiem wapiennym oraz obrzutką cementową. Zwartą, czterokondygnacyjną bryłę budowli nakrywa dach namiotowy, który wtórnie pokryto blachą, zwieńczony iglicą. Na parterze wieży, na osi wschód-zachód znajduje się zamknięty półkoliście przejazd. Górne kondygnacje posiadają otwory okienne zamknięte łukiem odcinkowym. Na trzecim piętrze otwory są prostokątne, zamknięte półkoliście, podzielone mурowaną laską. Wewnątrz budynku ustawiono drewniane schody prowadzące na górne kondygnacje. Na najwyższej kondygnacji znajduje się neobarokowy dzwon z 1879 roku.

Wieża bramna przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Dębince znajduje się w stanie zachowania uzasadniającym konieczność przeprowadzenia remontu. Konstrukcja muru posiada duże spękania ściany południowej i północnej co negatywnie wpływa na jej stabilność. Na podstawie analizy złożonego wniosku stwierdzono, że planowane prace obejmować będą m.in. naprawę murów i konstrukcji wieży oraz instalacji odgromowej, a także montażu systemu odwodnienia. Zakres planowanych prac opracowany został

*ze zabytku
2014
Krzysztof*

PARAFIA RZYM.-KAT. 4
p.w. CHRYSZTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14. ☎ (68) 3757 056
68-219 TUPLICE

m.in. na podstawie ekspertyzy stanu technicznego i dokumentacji badań stratygraficznych nawarstwień tynkarskich i malarskich na elewacjach wieży bramnej opracowanej przez mgr Tomasza Filara w 2014 r. Podczas planowanych prac zabezpieczone i wzmocnione zostaną spękania murów. Po oczyszczeniu elewacji i usunięciu śladów zasolenia, tynki zostaną wzmocnione i uzupełnione nowymi, dedykowanymi do obiektów historycznych. Odtworzony zostanie detal architektoniczny i wstawione okiennice. Więźba dachowa i brama zostaną poddane impregnacji. Naprawione zostaną historyczne schody oraz podesty, umożliwiające dalsze użytkowanie. Następnie wykonana będzie naprawa instalacji odgromowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa budynku. Dodatkowo zamontowane zostanie orygnowanie z rzygaczami oraz obróbki blacharskie.

Po przeanalizowaniu zakresu prac przewidzianego do realizacji w załączonym projekcie uznano, że realizacja zamierzenia zostaje zaakceptowana.

Z uwagi na fakt, iż inwestycja dotyczy szczególnie cennego zabytku w sentencji niniejszej decyzji wprowadzono dodatkowe warunki. Do ich wprowadzenia upoważniają wojewódzkiego konserwatora zabytków m.in. § 13 ust. 2 pkt. 5 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., określający obowiązek podjęcia działań, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, a także zapisy art. 4 i art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

W związku z powyższym, na podstawie 91 ust. 4 p. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1, art. 36 ust. 3, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego, orzeczono jak w sentencji.

Informuję, że:

1. zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.
2. zgodnie z § 13 ust. 1 p. 6 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. r. postępowanie w sprawie wydane pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. informuję, że pisemne zawiadomienia i dane, o których mowa w § 13 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r., zgodnie z § 21 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku spraw załatwianych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze, **należy kierować: na adres Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze podany w nagłówku niniejszej decyzji lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (e-mail: sekretariat.zgora@lwz.pl; EPUAP: /WUOZZG/skrzynka) bądź faksem (68 325 37 45).**

*Zm. medni
Zomni er
K. Lech Mn*

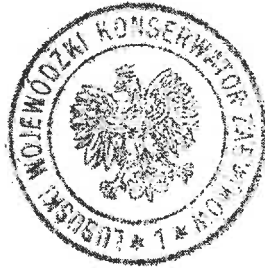
PARAFIA RZYM.-KAT.
p.w. CHRYSOSTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14. ☎(68) 3757 056
68-219 TUPLICE

pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

Z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
Alicja Duda
mgr Alicja Duda
Kierownik Wydziału
ds. Zabytków Nieruchomych

Otrzymuje:

1. Adresat, w zał. 1 egz. projektu budowlanego i technicznego oraz program prac

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, ul. Powstańców Wielkopolskich 1, 65-075 Zielona Góra.

a/a(2717) opr. Z. Chołuj, 25.03.2024 r.

26 03 2024

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł tytułem wydania decyzji na rachunek Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 15.03.2024 r.
Zofia Chołuj – Inspektor ochrony zabytków

23-04-2024
STWIERDZAM
PRAWOMOCNOŚĆ DECYZJI
STWIERDZAM
OSTATECZNOŚĆ DECYZJI
LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Barbara Bieliniś-Kopec
dr Barbara Bieliniś-Kopec

PARAFIA RZYM.-KAT.
p.w. CHRYSTUSA KRÓLA
ul. Parkowa 14. ☎(68) 3757 056
68-219 TUPLICE

Zofia Chołuj
Zofia Chołuj
Zofia Chołuj